

La conflictivitat a les escoles i instituts

Joan Teixidó i Saballs
Universitat de Girona

1.- PER QUÈ HI HA CONFLICTES A LES ESCOLES I INSTITUTS?

- a. De conflictes n'hi ha hagut sempre.
- b. En l'actualitat s'han accentuat. Per què ?
- c. Són conflictives les escoles i instituts?

2.- ANÀLISI DELS PRINCIPALS PROBLEMES I CONFLICTES QUE CAL AFRONTAR ALS CENTRES.

3.- DE QUINES MANERES PODEM INTERVENIR-HI?

- a. De la construcció cultural a la burocratització.
- b. Els conflictes a l'aula: el professor davant del conflicte.
- c. Els conflictes al centre: la comunitat educativa davant del conflicte
- d. Els conflictes a l'entorn: vers la coordinació dels serveis socioeducatius

4.- PREVISIONS DE FUTUR

- a. Cap on evolucionarà la conflictivitat social
- b. Quines estratègies/fórumles poden emprar-se per abordar-la

5.- A TALL DE SÍNTESI

6.- ALGUNES REFERÈNCIES.

1.- PER QUÈ HI HA CONFLICTES A LES ESCOLES I INSTITUTS?

Què entenem per conflicte?

La resolució funcional de conflictes

Del conflicte a l'agressivitat.

De conflictes n'hi ha hagut sempre.

El conflicte i el canvi social.

L'escola com a escenari de conflictes = agressivitat.

L'agressivitat en els temps actuals

Interpretar per actuar

En l'actualitat s'han accentuat. Per què ?

a. Visió sistèmica : escola i societat.

b. Creixents demandes socials = inconcreció de metes

c. El canvi del rol professional dels ensenyants

d. La progressiva complexitat del funcionament dels centres

e. Politització de la societat en general i també de l'educació.

f.

Són conflictives les escoles i instituts?

Hi ha agressivitat a les nostres escoles i instituts?

Depende, todo depende

Algunes dades

2.- ANÀLISI DELS PRINCIPALS PROBLEMES I CONFLICTES QUE CAL AFRONTAR ALS CENTRES.

Els protagonistes.

2.1. Petits incidents d'aula.

2.2. *Campanes*

2.3. Agressivitat verbal i gestual.

2.4. Maltractament i destrossa d'instal.lacions,.

2.5. Maltractaments, destrossa i/o robatori d'objectes de propietat privada:

2.6. Maltractaments físics

2.7. Agressions sexuals o bé per motius ètnics, religiosos...

2.8. Agressions i violència organitzada.

Mai no es presenten aïllats.

Algunes situacions de risc

3.- DE QUINES MANERES PODEM INTERVENIR-HI?

De la construcció cultural a la burocratització.

La solució és en les persones

Els perills de la burocratització

Els conflictes a l'aula: el professor davant del conflicte.

Algunes visions estereotipades de la feina docent.

La construcció d'un clima d'aula com a habilitat docent bàsica.

Sentiment de *vergonya professional*

El "malestar docent"

Algunes PseudoSolucions.

La Solució. El desenvolupament professional dels docents.

Els conflictes al centre : la comunitat educativa i el conflicte

El centre com a nucli bàsic de transformació

Recursos i possibilitats :

- a) Tutoria d'alumnes, PAT la coordinació d'equips docents.
- b) Els RRI i el reglament de drets i deures dels alumnes.
- c) La comissió de disciplina o de convivència.
- d) Les Unitats d'Adaptació Curricular : integrar o segregar
- e) L'assessorament intern : el psicopedagog de centre.
- f) Els equips d'assessorament extern : EAP
- g) Altres : vers l'autonomia de centre

Per a què serveix/pot servir la normativa?.

Els conflictes a l'entorn : vers la coordinació dels serveis socioeducatius

Relació centre educatiu -comunitat.

Necessitat d'establir sinèrgies interprofessionals.

Algunes per fer realitat la col.laboració.

És complex però és l'única via possible.

5.- A TALL DE SÍNTESI

- a) L'agressivitat i la violència a les escoles i instituts és un problema complex que no pot ésser analitzat a part del que succeeix a la societat en la qual s'inscriu.
- b) Els factors que l'expliquen són múltiples i diversos.
- c) El docents, com a professionals que treballen de forma directa amb els alumnes, tenen unes responsabilitats fonamentals pel que fa a l'abordatge d'aquesta qüestió
- d) En considerar les condicions i els condicionants que afecten la feina dels docents es constata la necessitat d'incentivar la vertebració professional del professorat per a la qual cosa es postula la conveniència de partir de plantejaments de recerca-acció.
- e) L'acció de l'escola s'ha d'establir en sintonia amb la resta d'agents socials.

ALGUNES REFERÈNCIES.

Llibres

- GIRARD, K. i KOCH, S. (1997) *Resolución de conflictos en las escuelas*. Ed. Granica. Barcelona
- MELERO, J. (1993) : *Conflictividad y violencia en los centros escolares*. Ed. S.XXI, Madrid.
- NIETO, J.M. (1998). *Tratamiento cooperativo de los conflictos en los centros escolares*. Ed. Escuela Española, Madrid.
- TEIXIDÓ, J. (1998) : *Estratègies de resolució de conflictes organitzatius a escoles i instituts*. EDIUOC, Barcelona.

Articles Revistes

- ANTÚNEZ, S. (1997): "La regulación de la convivencia en los centros escolares a través de los reglamentos institucionales", en *Aula*, núm. 55, octubre, pp. 55-57
- CAMPO, A. (1998). "Javier Elzo. La violencia escolar, ¿preocupación real o construcción mediática?", en *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 269, mayo.
- FUNES, J. : "Qui s'ocupa, qui no ho fa i qui hauria d'ocupar-se de la infància amb dificultats socials?" en *Perspectiva Escolar*, núm. 225, maig
- MATEU, C. : "Com hauria de ser l'escola per acollir aquests nen?", en *Perspectiva Escolar*, núm. 225, maig
- OJEMBARRENA, R. (1997): "Regular por escrito las relaciones del alumnado", en *Aula*, núm. 55, octubre, pp. 59-61
- ORTEGA, R. I MORA-MERCHÁN. J.A.(1998) "Violencia escolar: el problema del maltrato entre iguales", en *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 270, junio.
- PUIG, J.M^a. (1997) : "Conflictos escolares : una oportunidad", en *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 257, pp. 58-65
- RODRÍGUEZ, E. (1997) : "Consideraciones generales sobre los problemas de comportamiento en el ámbito educativo. Hacia un modelo de intervención global en el centro.", en *Psicología educativa*, vol. 3, núm, 2
- TORREGO, J.C. (1998) "Análisis de la problemática de la convivencia", en *Organización y Gestión Educativa*, núm. 4 (98), pp. 19-32

Adreces Internet

<http://europa.eu.int/en/comm/dg22/violence/home.htm>

Programa de la UE per a la cooperació entre els països amb l'objectiu de promoure la seguretat a les escoles.

<http://www.unesco.org/cpp/uk/projects/school2.htm>

Projecte UNESCO per promoure la cultura de la pau i la no violència entre escolars

<http://www.pangea.org/unescopau>

Càtedra UNESCO sobre la pau i drets humans